

ÇEHOV BÜTÜN ESERLERİ
Cilt VIII: 1892-1894

Anton Çehov sanatın öykü ve tiyatro alanlarında hâlâ aşılmamış zirvelerinden biridir. Rus edebiyatını iyice tanımak için Tolstoy'da olduğu gibi, Çehov'da da alışkanlık olanı yapmak, sadece en sevilen eserlerinin dağınık çevirilerini yapmak yerine, Çehov'u Türkçede hak ettiği gibi ağırlayacak ve Çehov'un dünyasını bütünüyle, iniş ve çıkışlarıyla tanıtacak bir külliyat oluşturmak istedik. *Çehov Bütün Eserleri*, yazarın yayımlanmış, yayımlanmamış bütün edebi eserlerini içeriyor.

Ruşçada 1974-1983 arasında yayımlanan 30 ciltlik Çehov külliyatının, yazarın 18 cildi edebiyat eserleri ve 12 cildi mektuplar olmak üzere bütün yazdıklarını içerdiği kabul edilmektedir. Çehov'un birçok öyküsü başka dillere olduğu gibi Türkçeye de birçok çevirmen tarafından çevrilmiştir ancak şimdiye kadar yazarın bütün eserlerinin çevirisi yapılmamıştır. *Tolstoy Bütün Eserleri* çevirisinde olduğu gibi, "*Anton P. Çehov Bütün Eserleri 1875-1904*" başlığı altında 20 ciltlik bir külliyat oluşturduk. Çevirilerde verdiğimiz dipnotlarda da yukarıda belirttiğim çalışmada yer alan dipnot ve açıklamalardan yararlanıldı. Kronolojik sırada, Çehov'un yazış tarihlerine uygun olarak hazırlanan bu ciltlerde okur, edebiyatımızı çok etkilemiş bir yazarı ilk kez bu kadar yakından tanıyacaktır.

Çehov Bütün Eserleri Editörü
Uğur Büke

Полное собрание сочинений
Вüтүн Eserleri Cilt VIII: 1892-1894

© 2019, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kitabın Türkçe yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Yayına Hazırlayan Elif Yeşilkaya
Kapak Tasarımı Adnan Elmasođlu
Sayfa Tasarımı Tülay Malkoç

ISBN 978-625-449-482-6
ISBN 978-625-449-483-3 (Ciltli)

1. Basım: Ocak 2022

“Institut Perevoda” desteğiyle yayımlanmıştır.
Издано при поддержке “Институт Перевода”

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftelhavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul

Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

Sertifika no: 45099

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34410 Cađalođlu-İstanbul

Tel: (0212) 511 53 03 (pbx) Faks: (0212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 43949

ANTON
ÇEHOV

BÜTÜN ESERLERİ VIII

— 1892 - 1894 —

RUSÇADAN ÇEVİREN: UĞUR BÜKE

ALFA

tamadres.com

Rusça edisyon notları dışındakiler Türkçe
çevirmenine ve editörüne aittir.
Metinde yer alan ve dipnotta çevirisi verilen
yabancı dildeki ifadeler aksi belirtilmedikçe
Fransızcadır.

İÇİNDEKİLER

Karım, 7
Hoppa, 64
Tiyatrodan Sonra, 97
Sayfalar, 101
Bir İşletmenin Hikâyesi, 102
Sürgünde, 107
Yaşlı Bir Pedagogun Not Defterinden, 118
Balık Aşkı, 119
Komşular, 122
Altıncı Koğuş, 146
Korku, 216
Hirodes Neden Öldü?, 232
<Yazarlar Yemeği>, 234
<M. A. Pototskaya>, 235
<Başkent Yazar-Sanat Evi>, 236
<İ. A. Melnikov>, 238
İyi Haber, 239
<N. N. Ve M. İ Figner>, 242
Bakanın Konuşması, 242
Bilinmeyen Birinin Öyküsü, 244
Büyük Volodya ve Küçük Volodya, 343
Kara Keşiş, 359
Kadın Krallığı, 400
Rothschild'in Kemani, 451
<i>Novoye Vremya</i> Yayın Kuruluna Mektup, 463
Öğrenci, 463
Çiftlikte, 469
Edebiyat Öğretmeni, 479
Başbahçivanın Hikâyesi, 509
Konuşan İsimler, 517

tamadres.com

KARIM

I

Şöyle bir mektup aldım:

“Sevgili beyefendi Pavel Andreyeviç!

Sizden çok uzakta olmayan bir yerde, tam olarak Pestrovo köyünde, size bildirmeyi borç saydığım üzücü olaylar meydana gelmektedir. Buradaki bütün köylüler izbasını ve malvarlığını satıp Tomsk eyaletine yerleşmek üzere ayrıldı ama oraya varmadan geri döndü. Onların burada hiçbir şeyleri olmadığı açık, her şey başkalarının, dolayısıyla iki üç aile bir izbaya sığındı, ki her birinde küçük çocukları saymazsak iki cinsten de en az on beş kişi kalıyor; yiyecek bir şeyleri yok, açlığın yol açtığı hastalıklarla tifüs çok yaygın ve hemen hemen herkes hasta. Sağlıkçı öyle bir izbada ne göreceksin ki, diyor; herkes hasta, kimi sayıklıyor, kimi inliyor, kimi kahkaha atıyor, kimi duvara tırmanıyor; izbalar leş gibi kokuyor, ne suları var ne de su getirecek kimseleri, tek yiyeceklerle-

ri çürük patates. Sağlıkçı ve Sobol (bizim köy doktoru) bir şey yapamıyor çünkü ilaçtan önce karınlarını doyumak gerek ancak yiyecek bir şeyleri yok. Kendi bölgelerinden resmi olarak ayrıldıkları ve Tomsk eyaletine kayıtlı oldukları için bizim yerel yönetim onlara yardım etmeyi reddediyor, zaten para da yok. Merhametli biri olduğunuzu bildiğim için bunları size yazıyorum, acil yardımlarımızı esirgememenizi rica ediyorum.

Bir duacınız.”

Mektubu ya sağlıkçı kadın yazmıştı ya da hayvan soyadlı doktor.¹ Köy doktorları ve sağlıkçılar yıllardır, hemen her gün hiçbir şey yapamaktan yakınır ama yalnızca çürük patates yiyen insanların sırtından maaşlarını almaya devam eder ve benim merhametli biri olup olmadığımı karar verme hakkını kendilerinde görür.

Hemen her sabah köylülerin çalışanların mutfağının önüne gelip diz çökmesinden, geceleyin duvarı delerek ambardan yirmi çuval çavdar çalmasından, şu aldığım imzasız mektuptan huzursuz oldum ve gazetelerin yazdıklarıyla berbat havanın yarattığı berbat ruh haliyle tembel tembel, verimsiz bir şekilde çalışıyordum. *Demiryolları Tarihi*'ni yazıyordum; bir yığın Rus ve yabancı kitap, broşür, makale okumak gerekiyordu; hesap kitap yapmak, logaritmaları gözden geçirmek, düşünmek ve yazmak gerekiyordu; sonra yeniden okumak, hesap yapmak ve düşünmek gerekiyordu ama ne zaman bir kitabı elime alsam ya

¹ (Rus.) Sobol-Samur.

da düşünmeye başlasam kafam karışıyor, gözlerim küçülüyor, derin bir iç çekerek masadan kalkıyor ve ıssız çiftlik evimin kocaman odalarında dolaşmaya başlıyordum. Dolaşmaktan sıkılınca çalışma odamın penceresinde duruyor ve kocaman bahçemin, göletin, yapraklarını dökmüş genç beryoza korusunun, kısa bir süre önce düşüp erimeye yüz tutan karın kapladığı uçsuz bucaksız tarlaların ardında, ufuktaki tepeye kurulu kahverengi izbaları ve bembeyaz tarlaların arasından şekilsizce uzanan kapkara, çamurlu yolu görüyordum. İşte isimsiz mektupta bahsedilen Pest-rovo burasıydı. Yağmurlu ya da karlı havayı haber vererek göletin üstünde çığlık çığlığa uçuşan kargalar olmasa, marangozhaneden gelen sesler olmasa, şimdilerde gürültü içinde boğulan bu küçücük dünya ölü bir göle benzerdi; her şey öylesine sessiz, öylesine hareketsiz ve öylesine can sıkıcı!

Huzursuzluk çalışmama ve kendimi toplamama engel oluyordu; ne olduğunu bilmiyor ve bunun bir tür düş kırıklığı olduğunu düşünmek istiyordum. İşin aslında, Ulaştırma Bakanlığındaki işimi bırakıp huzur içinde yaşamak ve toplumsal sorunlar üzerine çalışmalar yapmak için köye gelmiştim. Bu benim yıllar öncesinden gelen gizli hayalimdi. Oysa şimdi yazmaya da huzura da elveda deyip her şeyi bırakarak yalnızca köylülerle uğraşmak zorundaydım. Bu kaçınılmazdı çünkü bu ilçede açlara yardım edip ilgilenecek benden başka kimse olmadığına kendim de inanıyordum. Çevremdekiler eğitimsiz, gelişmemiş, kayıtsız, çoğunluğu dürüst olmayan ya da dürüst olsa da örneğin benim karım gibi zıpır ve gayri ciddi kişilerdi. Bu insanlara güvenilemezdi ve köylüleri kaderin eline teslim etmek de olacak şey değildi, do-

layısıyla başa gelen çekilir diyerek köylüleri düzene sokma işini üstlenecektim.

Açlar yararına beş bin gümüş ruble bağışlamaya karar vererek başladım işe. Ancak bu iş, huzursuzluğumu azaltmak yerine artırdı. Pencerenin önünde durur ya da odalarda dolaşırken daha önce hiç olmayan bir sorun beni müthiş rahatsız ediyordu; bu paralarla ne yapacaktım? Buğday alınmasını emredip bunu izba izba dolaşarak dağıtmak tek kişinin yapacağı bir iş değildi, üstelik karnı tok olana ve kulaklara¹ açlardan daha çok dağıtılması riski de cabasıydı. Yönetime inanmıyordum. Bütün bu yerel yöneticiler ve vergiciler genç çocuklardı, onlara günümüzün materyalist ve idealsiz gençliğine davrandığım gibi ihtiyatla yaklaşıyordum. Yerel yönetim, nahiye yöneticileri ve ilçedeki resmi daireler de bana, yardım için başvurmam gereken kurumlar gibi gelmiyordu. Yerel yönetim ve devlet pastasını bir güzel mideye indirdikleri yetmiyormuş gibi, başka birinin sunacağı yeni bir pasta için ağızlarını olabildiğince açmış bekliyorlardı.

Çevredeki komşu toprak sahiplerini davet etmek ve onlara evimde, bütün yardımların tek elde toplanacağı ve yine tek elden bütün ilçeye dağıtılacağı bir yardım komitesi ya da merkezi oluşturmayı teklif etmek düşüncesi aklıma yatmıştı; herkesin görüşünü dikkate alan ve geniş bir denetim sağlayan böyle bir örgütlenme bana tamamen uyuyordu ama ilçenin rengârenk kalabalığının bizim evdeki yeme içmelerini, öğlen ve akşam yemeklerini, gürültü ve patırtılarını, keyfiligini, boş konuşmalarını ve saç-

¹ Hali vakti yerinde, zengin köylüler.